

die verre het be-
i, zouden ze geen
de zending. Zoo-
ukten: ze hebben
say".
t verschenen was,
le of voor eenige
nschen te debat-
a, hier in 't koer

is, Hand. 13:1-3,
de tegenwoordige

erken geeft geen

woordig zendingen

en de andere ker-

erend beginsel, dat

heerschen zal -

ndingssterrein.

kerkeradsleden

administratie met

rende jaren van

erken" en speciale

reg van effectieve

tsing eischt.

meer een taak ligt

heél de kerken

taak gezamenlijk

turen. Door mid-

ing. Dat geldt ook

is de praktijk in

a.

geboden tot zulk

et noodig.

am de zaak voor

heel wat debat

wendige Zending

oofdzak althans

ofschoon dapper-

Met bijna alge-

ssie werd aange-

stellen dat uitgaat

el de kerkengroep

tie van heél de

Synodaal opzicht.

u het besluit viel

n. Het betreffend

t oog op dit be-

e veel haast was

it verwijzing naar

ijk geweest, daar

Zoo maar een

met slechts vier

een wijze manier

goed "precedent".

De tijd zal het

te wijzen op de

van een pas tot

p, in ons land, de

a, en een aange-

ntie met de Chr-

in Artikel II door

ENRY BEETS.

der Deutschen Weltmission", waaraan 53
kundigen hebben meegewerkt, en dat door
platen versierd is. Aan de Neuendettelsauer
ding wordt in dit boek natuurlijk ook de noo-
aandacht gewijd.

Nu, deze zending viert in Juli het feest van de
denking van haar vijftig-jarigen arbeid op
Nieuw-Guinea.

Het is niet de eenige vereeniging, die jubileert.
Prof. Schlunk spreekt in een apart artikel over
heit und Mannigfaltigkeit in der Mission"
Neue Allg. Miss. Zeitschrift 1936 Heft 3) over
minder dan 5 zendingjubilé's in dit jaar;
had er als zesde nog bij kunnen nemen de
akzending, welke 75 jaar op Sumatra arbeid-
Wij denken echter hier alleen aan Neuendettelsau-

Prof. Schlunk merkt in zijn bovengenoemd arti-
kel van deze zending op, dat zij is de „geistdureh-
schöpfung" van Wilhelm Löhe in het
Frankenland. In 1886 gingen de eerste zende-
ngen onder de heidensche Papua's werken, en
wogens haar bijzondere romantiek in dat merk-
waardige land heeft de zending steeds de belang-
stelling van den Duitscher gehad.

In Heft 2 van het Neue Allg. M. Z. 1936, schrijft
zekere Eppelein een afzonderlijk artikel over
Nieuw-Guinea na 50 jaren. Zeer eigenaardig be-
gint hij met een breed overzicht over de finantiën,
of liever over de toenemende geldelijke offers,
welke de zending hebben mogelijk gemaakt. Wij
willen de belangrijkheid van deze zaak niet ont-
kennen, maar er zijn toch andere dingen, die meer
naze belangstelling vragen.

Wij noemen b.v. den vliegdiens, die hier door de
zending is geannexieerd. Het was reeds veel, toen
men in den loop der jaren zijn zeilschip ver-
wisseld zag door een motorboot; maar de arbeid
maakte nog een ander verkeersmiddel noodzake-
lijk, en moedig schafte men zich een vliegma-
chine aan. Trouwens, wie iets van Nieuw-Guinea heeft
gezien, verstaat, dat de zending daar niet buiten
om De allereerste afstanden en de ondoor-
dringbare wouden en zoovele moeilijkheden meer,
brengen ertoe, den weg door de lucht te zoeken.
Het komt de zending ten goede.

De genoemde bezwaren zijn ook mee de oorzaak,
dat er schier talloze talen zijn op dit eiland.
De stammen weten trouwens van het bestaan van
ander niet af. De zendingen begonnen met
in taal, zooals vanzelf spreekt, maar nu wordt
reeds in 14 talen het Evangelie verkondigd.

Maar al wil de Duitscher met alle genoegen de
taal des lands meester worden, als het gaat om
de vertaling der Heilige Schrift en de verspreiding
eraan, is het toch wenschelijk met eenzelfde ver-
taal een zoo groot mogelijke menigte van men-
schen te bereiken. Zoo heeft men langzamerhand
vele talen en de nog meerdere dialecten in
wee talen ondergebracht, n.l. de Jabém- en de
Mitaal; de eerste is voor het Melanesische ge-
land, en de andere voor de Papua's. Daardoor
wordt het gebruik van talen ook minder. En
mens is het schoolwezen er door bevorderd.

Echter ook in een ander opzicht is dit twee-
delstelsel van de grootste betekenis geworden.
Hieraan is de naam van zending Keysser ver-
bonden.

Over het algemeen wordt in de zending individu-
el gewerkt; de zondaar moet bekeerd; het gaat
om het behoud van de ziel. Zoo werkt de kerk
in Europa ook. En in hetzelfde voetspoor ging
de Neuendettelsauer zending in den eersten tijd
in haar optreden.

De vruchten waren sober. Het was uiterst moei-
lijk den Papua los te maken van zijn stamverband.
Maar Keysser heeft met deze methode radicaal
afgebroken. Zeker, in theorie was men het er lang
over eens, dat het niet om de menschen persoonlijk
gaat, maar om het volk. Deze gedachte is zuiver
christelijk. Maar de praktijk bracht ongehoorde
moeilijkheden. Keysser overwon deze moeilijk-
heden; hij sloot zich aan bij de organismen van
familie, nabuurschap, dorpsleven, stam, volk, ras,
den natuurlijke ordeningen van deze volken.

De zegen op dezen arbeid is buitengewoon groot
gewest. Prof. Schlunk kan zelfs in zijn aangehaald
artikel schrijven: „Wat uit Gutmanns geschriften
de zendingstheorie reeds doorwerkt, wordt daar
op Nieuw-Guinea onder de leiding van de zende-
ngen van Neuendettelsau op geheel eigen wijze
verwirkelikt. Wellicht is er geen volkskerk in
dezen tijd, welke men op één lijn kan stellen met
die van Nieuw-Guinea, waar men zóó de stameen-
den ontziet en het Christendom tot de gehele
gemeene zaak van de Inboorlingen maakt, zoodat
hij uit volkomen vrij initiatief en in diep gevoelde
verantwoordelijkheid zelfstandig uit het Christen-
dom leven en handelen, en het verstaan hun zeden,
goddienst en recht te houden in den vorm van
den volksbestaan en tegelijk echt Christelijk te
zijn".

Ook hierom is de Papuakerk een model ge-
worden, welke de aandacht trekt van de mis-
sionaire arbeiders. In hoeverre de methode van Key-
sser navolgenswaardig is, kan ik niet beoordeelen;
maar zou de man der praktijk zijn gezaghebbend
woord moeten spreken. Maar in ieder geval maken
wij bezwaar tegen het betoog van Friedrich Eppe-
lein in zijn artikel, over het onderscheid tusschen

de Luthersche leer en de Gereformeerde uitver-
kiezingsgedachte. Hij meent toch, dat de leer der
predestinatie de zending dwingt den individueelen
mensch te zoeken en de uitverkorenen te vinden,
zoodat er voor den Gereformeerden zendeling geen
noodzaak of drang is zich te wenden tot het
geheel eigensoortige van een volk en het geschied-
kundig geworden. Neen, dan de Luthersche leer!
De schrijver beroept zich zelfs op den tijd der
Reformatie, toen de Calvinisten alles uit de ker-
ken verwijderden, wat de Schrift niet gebod, ter-
wijl de Lutherschen handhaafden, wat niet door
de Schrift uitdrukkelijk verboden is. Zoo doet nu
ook de Luthersche zending op Nieuw-Guinea; zij
neemt alles over van de Inlanders, wat niet in
uitdrukkelijke tegenspraak met den Bijbel is. En
dan gaat hij verder in zijn jubelzangen op de
Luthersche boven de Gereformeerde zending. Wij
zullen hem daarin niet volgen; het blijkt genoeg,
dat hij van de predestinatieleer een caricatuur
heeft gemaakt, en de Gereformeerde zending nog
niet „door" heeft. Hij mocht wel eens een onder-
zoek instellen op Midden-Java ten Zuiden.

Het streven van Keysser wordt hiermee niet
miskend. Als einddoel ligt ongetwijfeld ook, om uit
al de uiteenlopende stammen en volken van
Nieuw-Guinea één volk te maken, evenals één
volkskerk. Het moge onder Gods zegen gelukken.

Maar zoover is het nog niet.

Eppelein wijst zelf op twee groote gevaren, die
de zending daar bedreigen.

Het allereerste is te noemen de dusgenaamde
secularisatie. Nieuw-Guinea is het goudland bij
uitnemendheid geworden. Wat dit met zich mee-
brengt leze men eens in het boek „Südsee" van
den reiziger Hugo Adolf Bernatzik; hoe vreeselijk
is het hoofdstuk „Wie Goldgräber leben und ster-
ben". Men begrijpt wel, hoe deze geweldige weelde
het zedelijk leven niet verbetert, en den dienst
van God niet bevordert.

En dan doet het wel heel vreemd aan, dat in de
mandata'sbesluiten van den volkenbond niet op dit
ontzettende bezwaar gewezen wordt, maar wel
wordt aanbevolen om het beheer van de zendingen-
scholen te controleeren! Het ware beter, zoo
schrijft Eppelein, dat de volkenbond zich eens
liet gelegen liggen aan die onredelijk hooge hoofd-
belasting, die zelfs van schoolkinderen wordt ge-
eischt en ze dwingt onbehoorlijke dingen te doen,
om het geld te verdienen. En dan spreken wij nog
niet eens van de ziekten, die Europeanen in het
land hebben gebracht.

Een tweede gevaar is de Roomsche kerk. Maar
daar weet men ook op andere terreinen van te
spreken. Het indringen in eens anders gebied
schijnt voor de Roomsche zending een vanzelfs-
heid te zijn.

Ten slotte wijzen wij nog op een zeer bijzonder
gebeuren.

„Wanneer ging de zending het meest vooruit?
In de jaren 1915-1925, toen het Duitse vader-
land noch geld noch menschen naar het zendingen-
veld kon zenden, en de zendingenarbeiders dag en
nacht ermee moesten rekenen, dat zij van de vij-
anden uit Nieuw-Guinea zouden worden uitge-
wezen. In dien tijd kregen de zendingen den
moed, ingeboren Christenen als helpers aan te
stellen".

Toen ontwaakte het verantwoordelijkheidsbesef
der Papua's. En toen greep men ook moed te ar-
beiden aan de overzetting van het N. T. in de
Inlandsche talen, in dezen tijd, toen aan geen
Duitschen zendeling meer werd toegestaan het
Evangelie te prediken.

De Papuakerk tellt nu 35.000 zielen. En aan
blanke arbeidskrachten zijn er 31 zendingen, 18
zendelingenvrouwen, 16 lekenzendelingen enz., te-
zamen 82 arbeiders. En dan zijn er ook verschei-
dene arbeiders in het vaderland.

De Duitse zending is met al haar jubilé's geluk
te wenschen, maar niet het minst met de Neu-
dettelsauer-Mission. In Nieuw-Guinea wordt er
door den Heere iets groots verricht.

J. D. W.

Een rede van Dr. Colijn.

Dr. H. Colijn heeft een rede gehouden op den V.U.-
dag. Voorzover deze rede de V.U. betrof, kan ze in
een V.U.-orgaan uitnemend dienst doen. Voorzover ze
algemeen was en eenige wenschen gaf voor de polemiek,
zou ze met het grootste genoegen ook te Kampen kun-
nen gehouden zijn, door elk der professoren. Het komt
maar op de toepassing aan, niet op algemeene regelen,
waarover ieder het eens is. Hoewel deze rede van Dr.
H. Colijn letterlijk ook aan ons blad werd toegezonden
voor eventueel begeerde publicatie, vonden we daarom
daartoe geen aanleiding, ook geen propagandistische;
propaganda maken we niet met copie, die gemeen-
goed is. De speciale zaken der Theologische School
laten we, evenals die der V.U., over aan de bladen die
daarvoor opgericht zijn, en de verlangens van Dr. Colijn
inzake de polemiek hebben we zelf reeds ettelijke malen
uitgesproken.

Een kleine aanvulling op het gesprokene geeft Ds J.
M. Spier in Geref. Kerkb. Hoeksche Waard:

We veroorloven ons hierbij één opmerking — dit
is geen critiek noch begin van polemiek —, dat open-
lijke disputationen in de pers ook opbouwend kunnen zijn,
inzover ze kunnen medewerken tot verheldering van
inzicht in allerlei dingen en tot afwijzing van ge-
dachten, die — al mogen ze misschien nog zo inge-
worfeld zijn — de toets van Gods Woord niet kunnen
doorstaan. Ook hier is zelfbeproeving noodzakelijk!
Wij hebben niet het recht om in eigenwilligheid een
tegenstelling te maken tusschen wat binnen eigen
kring en daar buiten is, om alleen de wapenen
te gebruiken naar buiten en binnen eigen
gelederen den vader der leugenen — die toch ook in
de kerk werkt en wroet — vrij spel te laten. Alleen
maar: de wijze zal tijd en wijze weten. De wijze zal
alle geprikkeldheid vermijden, alle persoonlijke din-
gen uitbannen en schrijven uit liefde tot de waarheid
en tot de kerk van Christus. En het ligt niet altijd
aan de disputerende voormannen, als onze menschen
zich naar Apollos of naar Paulus gaan noemen. Ook
ons volk heeft hier de dure roeping zich altijd naar
Christus te blijven noemen en Hem te danken, dat
Hij ook nog in onze dagen verlichtend onder ons
werkt door Zijn H. Geest.

Amerika en Nederland.

In de rubriek „Buitenlandsche Kerken" vinden de
lezers iets over het optreden van den Chr. Geref. Ds H.
Janssen ter synode van de Amerikaansche Chr. Ref.
Church, die met de Gereformeerde Kerken in Neder-
land in correspondentie staat. Ds J. M. Spier merkt in
Geref. Kerkb. Hoeksche Waard op:

...noodzakelijkheid om de nodige eenheid te zo-
eken van wat kerkelijk één is; de uniformiteit, waartoe
God ons brengen moet en kerkelijke correspondentie.

Prachtig, prachtig. Maar zou collega Janssen met
dit alles niet wat dichter bij huis willen beginnen?
Waarom kan in Nederland niet, wat in Ame-
rika wel kan? Waarom wees de kerk van Ds
Janssen het verzoek van onze kerken af om eens een
samenprekings te houden over de nodige eenheid en
uniformiteit in ons eigen vaderland? Of
geeft zijn rede ons hoop, dat hij dezelfde toespraak
straks ook zal houden op de synode der Geref.
kerken in Nederland? Zijn aanwezigheid zou onge-
twijfeld door allen op hoge prijs worden gesteld.
Wordt het geen tijd om eens te beginnen naar
het zoeken van een oplossing?

Beth-el en Beth-Dagon.

In Geref. Kerkb. Overijssel en Drente schrijft Dr C.
N. Impeta iets over een opmerking, die hij aantroef in
Dr B. Wielenga's „Verborgene Schatten". Tekst was Joz.
15:41. En dan citeert Dr Impeta het door Dr Wielenga
geschrevene:

„Het mag ons wel even met verwondering treffen,
dat onder de Heidensche steden één den naam Beth-
Dagon droeg.

Terstond springt onze gedachte over naar den ge-
lijkssoortigen naam van de beroemde heilige historische
stad: Beth-El.

Waarom kreeg deze plaats dien doorluchten naam:
Huis Gods?

Omdat een arm kind des Heeren hier rijk geweest
is in de ervaring van Gods tegenwoordigheid.

Ook een Filistijn heeft gedroomd, dat zijn god Dagon
bij hem was. Daarom noemde hij dit in zijn oog
heilig, uitverkoren plekje: Beth-Dagon, dat is:
Dagon's woonplaats!

Daar is iets angstwekkends in deze overeenstem-
ming tusschen de taal, ja ook de ervaring, van ware
en valsche religie.

Bijna alle heidensche volken hebben aan hun opper-
god den naam Vader gegeven.

Augustus werd door de Romeinen met dezelfde
titels vereerd, die in de Heilige Schrift aan Jezus
toegekend worden: Heiland der wereld, Vredesvorst!
Moderne Heidenen, gelijk de Theosofen, spreken de
verwachting uit, dat er een Verlosser zal komen, die
de Leeraar van alle volken zal zijn.

Overal plaatst het bijgeloof zijn Beth-Dagon naast
het ware Huis Gods.

Imitatie-godsdienst!

Beproeft uzelfen of gij in het geloof zijt.

De afgodendienaar is van natuur thuis in uw hart,
en onder de leus van rechtzinnige waarheid, erger
nog: in den waan der echte godsdienstigheid, bouwt
de Christen somtijds zijn imitatie-tempel naast het
huis des Heeren.

Het eigen ik in plaats van de Oppermajesteit.
Tegen zelfbedrog is de eenige waarborg: gemeen-
schap met Hem, die Zelf de Waarheid is!"

Dr Impeta teekent hierbij aan:

Verborgene schatten, inderdaad!

Maar Dr Wielenga brengt ze te voorschijn.

Ter waarschuwing en vertroosting beide.

Zonder ons in te laten met de nadere uitwerking van
het Bijbelsche gegeven, merken we slechts op, dat niet
alleen Dr Impeta (inzake die zelfbeproeving) zich ver-
bijdt, als hij zulke dingen leest. Ik doe het desgelijks.
Want ik zie er een illustratie in bij de reeds jaren
lang door ons blad uitgesproken gedachte, dat een zoo-
danige zelfbeproeving slechts recht geschieden kan,
indien men gelooft. De karikatuur-zelfbeproe-
ving, die kent men ook bij Dagon. En hij verwijt ze
aan de lieden van Beth-El.

Nogmaals: de rede van Dr. Colijn.

Over de hierboven reeds gemelde rede van Dr H.
Colijn schrijft in IJmuiden Kerkbode de heer T. v.
Popta. Hij merkt op:

Op de eigenlijke jaarvergadering is o.a. door Dr
Colijn en Schouten aangemaand tot eensgezindheid